

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑ.ΣΟ.Κ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς: Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Λ. Αυγενάκη
Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Κ. Χατζηδάκη
Τον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Γ. Φλωρίδη
Τον Υπουργό Προστασία του Πολίτη κ. Μ. Χρυσοχοϊδη**

ΘΕΜΑ: Θα αντιμετωπίσει η Κυβέρνηση τα προβλήματα που έχουν οδηγήσει τους μελισσοκόμους σε αδιέξοδο;

Με την 4248/29.3.2022 ερώτηση μου, η οποία έμεινε αναπάντητη, έθεσα στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τη δυσχερή κατάσταση στην οποία βρίσκονται πλέον οι μελισσοκόμοι της Αρκαδίας αλλά και οι μελισσοκόμοι όλης της χώρας, εξαιτίας συνεχιζόμενων προβλημάτων που τους οδηγούν σε σημαντική ζημιά και μείωση των εισοδημάτων τους.

Είναι προφανές ότι η κλιματική κρίση, μέσω της παρατεταμένης ανομβρίας αλλά και των καταστρεπτικών πυρκαγιών, και επιπρόσθετα η υφιστάμενη υποβάθμιση των οικοσυστημάτων (φυτοφάρμακα, ρύποι, έλλειψη φυτικής ποικιλίας κλπ), προκαλούν σημαντική διαταραχή στην παραγωγική διαδικασία του μελιού, όπως αυτή που σημειώθηκε το 2021.

Επιπρόσθετα, υπάρχουν μια σειρά από σοβαρά προβλήματα που ταλανίζουν τη μελισσοκομία τα οποία έχουν αναδειχθεί επανειλημμένως από τους φορείς εκπροσώπησης των μελισσοκομικών οργανώσεων με τα συνεχή υπομνήματα τους προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αλλά και με τις δημόσιες παρεμβάσεις τους.

Συνεπώς η πανελλήνια διαμαρτυρία των μελισσοκόμων την 1^η Φεβρουαρίου 2024 δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία αλλά εκδήλωση της συσσωρευμένης αγωνίας τους για το μέλλον του κλάδου τους, καθώς ήδη σημειώνεται η αθρόα αποχώρηση επαγγελματιών.

Τα ζητήματα που θέτουν οι μελισσοκόμοι προς την Κυβέρνηση δεν είναι μόνο οικονομικής φύσεως αλλά αιτήματα για αυτονόητες θεσμικές παρεμβάσεις για την προστασία της εγχώριας παραγωγής μελιού.

Είναι δεδομένο ότι υπάρχει μεγάλο πρόβλημα με τον αθέμιτο ανταγωνισμό που υφίσταται το ελληνικό μέλι από μη ανιχνευμένο νοθευμένο εισαγόμενο μέλι. Η νοθεία του εισαγόμενου μελιού έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις τα τελευταία χρόνια όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη, σύμφωνα με το πλαίσιο της συντονισμένης δράσης της ΕΕ με την ονομασία «From the Hives» (2021-2022) για να αξιολογήσει την επικράτηση στην αγορά του μελιού νοθευμένου με σάκχαρο.

Στο πλαίσιο αυτό η από 22-3-2023 τεχνική αναφορά του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλι που κυκλοφορεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, «επιβεβαίωσε την αρχική υπόθεση ότι σημαντικό μέρος του μελιού που εισάγεται στην ΕΕ είναι ύποπτο ότι

δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις της «Οδηγίας για το μέλι» (46% με βάση 320 δείγματα). Το ποσοστό αυτό ήταν σημαντικά υψηλότερο από αυτό που σημειώθηκε το 2015-17 (14%). Ο μεγαλύτερος απόλυτος αριθμός υποπτων αποστολών προερχόταν από την Κίνα (74%), αν και το μέλι καταγωγής Τουρκίας είχε το υψηλότερο σχετικό ποσοστό υποπτων δειγμάτων (93%). Το μέλι που εισάγεται από το Ηνωμένο Βασίλειο είχε ακόμη υψηλότερο ποσοστό υποψίας (100%), πιθανότατα ως αποτέλεσμα του μελιού που παράγεται σε άλλες χώρες και αναμειγνύεται περαιτέρω στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την επανεξαγωγή του στην ΕΕ».

Οι έλεγχοι που έγιναν από τα κράτη μέλη και την OLAF διαπίστωσαν χρήση σιροπιών ζάχαρης για τη νόθευση του μελιού και τη μείωση της τιμής του, τόσο σε χώρες εκτός ΕΕ όσο και στην επικράτεια της ΕΕ, προσαρμογή των μιγμάτων μελιού/ζάχαρης για να αποφευχθεί η πιθανή ανίχνευση από πελάτες και επίσημες αρχές πριν από εργασίες εισαγωγής, χρήση πρόσθετων και χρωστικών για την αλλοίωση της πραγματικής βοτανικής πηγής του μελιού και συγκαλύψη της πραγματικής γεωγραφικής προέλευσης του μελιού με την παραποίηση πληροφοριών ιχνηλασιμότητας και με την αφαίρεση της γύρης.

Όπως καταγγέλλουν οι Έλληνες μελισσοκόμοι, το πρόβλημα επιτείνεται και από την Οδηγία 2001/110/ΕΚ για το μέλι η οποία προβλέπει ότι «η χώρα ή οι χώρες καταγωγής όπου έχει συλλεχθεί το μέλι πρέπει να αναγράφεται στην ετικέτα. Ωστόσο, εάν το μέλι προέρχεται από περισσότερα από ένα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες, η ένδειξη αυτή μπορεί να αντικατασταθεί με ένα από τα ακόλουθα, ανάλογα με την περίπτωση: - "μίγμα μελιών ΕΚ", - "μίγμα μελιών εκτός ΕΕ", - "χαρμάνι μελιών ΕΚ και μη".»

Προφανώς λοιπόν δεν υπερβάλλουν οι Έλληνες μελισσοκόμοι που καταγγέλλουν ότι το εισαγόμενο νοθευμένο και φιλτραρισμένο μέλι χωρίς γύρη γίνεται χαρμάνι με ελάχιστη ποσότητα Ελληνικού μελιού και πωλείται ως Ελληνικό και έχουν απόλυτο δίκιο όταν ζητούν σοβαρούς ελέγχους από την Πολιτεία για τον περιορισμό του φαινομένου νοθείας, τόσο για την προστασία του δικού τους εισοδήματος αλλά και του καταναλωτικού κοινού από επικίνδυνα προϊόντα. Άλλωστε το πρόβλημα των ελληνοποιήσεων νοθευμένου εισαγόμενου μελιού παραδέχτηκε στην ομιλία του ο Πρωθυπουργός στη Βουλή στις 2 Φεβρουαρίου 2023.

Στα δίκαια αιτήματα των μελισσοκόμων περιλαμβάνεται και το ζήτημα της ακρίβειας. Εδώ και δύο χρόνια το αυξημένο κόστος στα καύσιμα και τις πρώτες ύλες έχουν εκτινάξει το κόστος παραγωγής σε μη βιώσιμα επίπεδα για τους επαγγελματίες μελισσοπαραγωγούς. Η οικονομική πίεση επιτείνεται και από τη μεγάλη καθυστέρηση των αποζημιώσεων των πληγέντων από τον ΕΛΓΑ σε απολεσθέν ζωικό κεφάλαιο.

Πάγιο πλέον αίτημα των μελισσοκόμων για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες προκλήσεις είναι η επιδότηση επικονίασης στο πλαίσιο του πρασινίσματος της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η συντριπτική πλειονότητα των επικονιαστών είναι άγρια είδη και ως εκ τούτου οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες εστιάζουν στην ανάσχεση της πολύ μεγάλης μείωσης του αριθμού των άγριων επικονιαστών, είναι σημαντικό πλέον να αναγνωριστεί και έμπρακτα η συμβολή και της μελισσοκομίας στην επικονίαση και δια αυτής στην αγροτική παραγωγή αλλά και στη γενικότερη πολιτική για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Για όλα αυτά τα μείζονα θέματα οι πρόεδροι των Μελισσοκομικών Συλλόγων και της Ομοσπονδίας Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδος με το ψήφισμα τους στη Λάρισα στις 20 Ιανουαρίου 2024 έχουν καταθέσει στην Κυβέρνηση ένα συνεκτικό πλέγμα προτάσεων για την καταπολέμηση των ελληνοποιήσεων, για την αντιμετώπιση της οικονομικής μέγγενος της ακρίβειας και της κλιματικής κρίσης, για την ενίσχυση των εγχώριων προϊόντων κυψέλης και τον αναγκαίων θεσμικών πρωτοβουλιών σε διάφορα πεδία πολιτικής.

Δεδομένης της δικαιολογημένης αγωνίας των μελισσοκόμων, της τεράστιας σημασίας της μελισσοκομίας για την εθνική οικονομία και της ανάγκης προστασίας του καταναλωτικού κοινού από νοθευμένα ελληνοποιημένα προϊόντα,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

1. Θα συνεχίσει το Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να αγνοεί τον κοινοβουλευτικό έλεγχο που ασκείται για τα ζητήματα της μελισσοκομίας, όπως καταδεικνύει μια σειρά από αναπάντητα μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου της αντιπολίτευσης τα τελευταία 3 χρόνια;
2. Σκοπεύει να δώσει ένα χρονοδιάγραμμα ενεργειών με το οποίο θα υλοποιηθούν οι προτάσεις που περιλαμβάνει το ψήφισμα των Προέδρων των Μελισσοκομικών Συλλόγων και της Ομοσπονδίας Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδος στη Λάρισα στις 20 Ιανουαρίου 2024, που σας έχει κοινοποιηθεί και με το οποίο προτείνονται:
 - 2.1. Συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση καταστολής των ελληνοποιήσεων εισαγόμενου μελιού μέσω: α. Διοικητικών μέτρων για την πλήρη ιχνηλασιμότητα της πορείας του εισαγόμενου μελιού, β. Άμεσης δημιουργίας και εφαρμογής με αυστηρή ιχνηλασιμότητα του ισοζυγίου μελιού για τους εμπόρους / τυποποιητές, γ. Θεσμοθέτησης γυρεοσκοπικής εξέτασης ως εργαστηριακός έλεγχος με παράλληλη χρήση τοπωνυμίων, δ. Δίωξης εμπόρων που διακινούν μέλια με παραπλανητικές ετικέτες όσο αφορά τη χώρα τρύγου, ε. Καθορισμού κατώτερου ορίου συνολικών γυρεοκόκκων στα ελληνικά μέλια και άρση των ανώτερων ορίων, στ. Θεσμοθέτησης της εναρμονισμένης οδηγίας γυρεοσκοπικής ανάλυσης που έχει κατατεθεί από τους 7 επιστημονικούς φορείς στο κράτος συμπεριλαμβανομένου του γενικού χημείου του κράτους, ζ. υποχρεωτικής δήλωσης των εισαγωγέων μελιού να δηλώνουν παράλληλα με το μέλι που εισάγουν και τις γλυκαντικές ουσίες (φιλτραρισμένο μέλι / διηθημένο μέλι), η. επιβολής βαριών κυρώσεων σε εμπόρους που συλλαμβάνονται με νοθευμένα ελληνοποιημένα μέλια με κλιμακωτή όξυνση για επαναλαμβανόμενες παραβάσεις, θ. απόδοσης του Ελληνικού σήματος σε μελισσοκόμους και τυποποιητές κατόπιν αυστηρών και συχνών διοικητικών και εργαστηριακών ελέγχων;
 - 2.2. Συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση της χρηματοδότησης του κλάδου μέσω: α. Άμεσης ενίσχυσης για την σοβαρή απώλεια εισοδήματος λόγω μειωμένης παραγωγής (εξαιτίας της κλιματικής κρίσης), β. Αφορολόγητου αγροτικού πετρελαίου στο ύψος των πραγματικών αναγκών (κατ' ελάχιστον 18 λίτρα ανά κυψέλη), γ. Διατήρησης αφορολόγητου στο φορολογικό καθεστώς των αγροτών, δ. Πλήρους ένταξης στην ΚΑΠ και στο Πρασίνισμα, ε. Ανταποδοτικής ενίσχυσης της επικοινωνίας και ίσων ευκαιριών στα σχέδια βελτίωσης στους μελισσοκόμους με τους συναδέλφους τους κτηνοτρόφους και αγρότες, στ. Καθορισμού καινοτόμου πάγιου μελισσοκομικού εξοπλισμού και ειδικού προγράμματος στήριξης όλων των μελισσοκόμων στις πληγείσες από φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές – πλημμύρες) του 2023 περιοχές, ζ. Ενίσχυσης με μελισσοτροφές και άμεσης αποζημίωσης του πάγιου εξοπλισμού και του ζωικού κεφαλαίου που καταστρέφεται, η. Ενίσχυσης για απώλεια εισοδήματος και διατήρησης για 3 χρόνια του αριθμού των δηλωθέντων κυψελών το 2022 στο μητρώο;
 - 2.3. Συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση των εγχώριων προϊόντων κυψέλης μέσω της επικαιροποίησης των χαρακτηριστικών των αμιγών ελληνικών μελιών, της θέσπισης ποιοτικών κριτηρίων για το μέλι βελανιδιά, κουμαριά, πολύκομπου και παλιουριού που είναι έτοιμοι οι φάκελοι τους αλλά και άμεση θέσπιση των υπόλοιπων αμιγών Ελληνικών μελιών όπως της ρίγανης και του φασκόμηλου καθώς και της θεσμοθέτησης των φυσικών αποκλίσεων των ελληνικών αμιγών μελιών από τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις;
 - 2.4. Καθώς και μια σειρά από θεσμικές πρωτοβουλίες σε διάφορα επίπεδα λειτουργίας του μελισσοκομικού κλάδου;

Ερωτώνται οι κ. Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομικών:

3. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από το ηλεκτρονικό μελισσοκομικό μητρώο αλλά και των λοιπών στοιχείων που έχουν οι εποπτευόμενες υπηρεσίες και οργανισμοί και η ΕΛΣΤΑΤ, πως εξελίχθηκε από το 2019 και μετά:
 - 3.1. ο αριθμός των κατά κύριο επάγγελμα μελισσοκόμων αλλά και των μη κατά κύριο επάγγελμα μελισσοκόμων;
 - 3.2. ο συνολικός αριθμός των δηλωθέντων κυψελών των κατά κύριο επάγγελμα μελισσοκόμων αλλά και των μη κατά κύριο επάγγελμα μελισσοκόμων;
 - 3.3. η ετήσια δηλωθείσα παραγωγή μελιού από τους κατά κύριο επάγγελμα μελισσοκόμους αλλά και των μη κατά κύριο επάγγελμα μελισσοκόμων;
 - 3.4. οι ετήσιες εισαγωγές σε τόνους ή/και σε αξία των προϊόντων που εμπίπτουν στην Οδηγίας 2001/110/ΕΚ για το μέλι;
 - 3.5. η ετήσια ποσότητα μελιού που διατέθηκε μέσω λιανικής πώλησης στα ελληνικά νοικοκυριά και το ποσοστό του μελιού που διατέθηκε με σήμανση:
 - 3.5.1. Χώρα καταγωγής Ελλάδα
 - 3.5.2. "μίγμα μελιών ΕΚ",
 - 3.5.3. "μίγμα μελιών εκτός ΕΕ"
 - 3.5.4. "χαρμάνι μελιών ΕΚ και μη".»
4. Πόσοι έλεγχοι και πόσες δειγματοληψίες έχουν διενεργηθεί ανά έτος από το 2019 από τον ΕΦΕΤ, για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης των παραμέτρων ποιότητας με τις κείμενες διατάξεις των διατιθέμενων προϊόντων μελιού, πόσοι από αυτούς βεβαίωσαν παραβάσεις, τι τύπου παραβατικότητα διαπιστώθηκε, τι τύπου κυρώσεις επιβλήθηκαν και πόσα και τι ύψους πρόστιμα επιβλήθηκαν;
5. Πόσα προϊόντα μελιού έχουν πιστοποιηθεί ως Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), πόσοι έλεγχοι έχουν διεξαχθεί από το 2019 και μετά η ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ, πόσοι από αυτούς βεβαίωσαν παραβάσεις, τι τύπου παραβατικότητα διαπιστώθηκε, τι τύπου κυρώσεις επιβλήθηκαν και πόσα και τι ύψους πρόστιμα επιβλήθηκαν;
6. Σύμφωνα με τους ελέγχους που έχει διενεργήσει η Γενική Διεύθυνση του Γενικού Χημείου του Κράτους της Α.Α.Δ.Ε. επιβεβαιώνονται τα επίπεδα νοθείας που διαπίστωσε η τεχνική αναφορά του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής;
7. Πόσοι έλεγχοι έχουν γίνει από τα τελωνεία της χώρας ανά έτος από το 2019 σε εισαγωγές προϊόντων μελιού, πόσοι από αυτούς βεβαίωσαν παραβάσεις, τι τύπου παραβατικότητα διαπιστώθηκε, τι τύπου κυρώσεις επιβλήθηκαν και πόσα και τι ύψους πρόστιμα επιβλήθηκαν;
8. Πώς αξιοποιήθηκαν τα συμπεράσματα της από 22-3-2023 τεχνικής αναφοράς του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έως σήμερα από το Υπουργείου Ανάπτυξης Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων; Τι διαπιστώθηκε για τα δύο δείγματα που ελήφθησαν στο πλαίσιο της έρευνας από την Ελλάδα;
9. Γιατί δεν έχει ευοδωθεί η εφαρμογή Ελληνικού Σήματος για το μέλι δεδομένου ότι συγκροτήθηκε σχετική Ομάδα Εργασίας από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Τροφίμων, ενώ παλαιότερα είχε καταστεί γνωστό ότι είχε ανατεθεί στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ η εκπόνηση Κανονισμού για την Απονομή Ελληνικού Σήματος στο Μέλι;
10. Ολοκληρώθηκε και πώς αξιοποιήθηκε το αποτέλεσμα της δράση που είχε ενταχθεί στο Εθνικό Μελισσοκομικό Πρόγραμμα για «Ταυτοποίηση τύπων ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων του Μέρους XXII του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 – ανάδειξη ενδείξεων υγείας», σκοπός της οποίας ήταν η «χαρτογράφηση» της ποιότητας και των γυρεοκόκκων του παραγόμενου μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων από όλες τις περιοχές της Ελλάδας;
11. Ποια είναι εν γένει η αξιολόγηση από την εφαρμογή του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 - 2022 και υπάρχει απολογιστική έκθεση των δράσεων του;
12. Θεωρούν ότι οι πόροι που έχουν ενταχθεί στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027 για τη μελισσοκομία είναι επαρκείς για να απαντούν στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μελισσοκόμοι από την κλιματική κρίση αλλά και την ακρίβεια;

13. Θεωρούν δίκαιο το πάγιο αίτημα των μελισσοκόμων για επιδότηση επικοινωνίας στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και του πρασινίσματος της αγροτικής παραγωγής και σκοπεύουν να το μεταφέρουν και στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα;
14. Γιατί δεν έχει ενταχθεί καμία δράση για την ενίσχυση της μελισσοκομίας στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, παρά τη τεράστια σημασία της για την εθνική οικονομία αλλά και του θετικού περιβαλλοντικού αποτυπώματός της;
15. Υλοποιήθηκε η πρόθεση της ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που διατυπώθηκε με την αριθμ. πρωτ.: 674/288002/20.12.2019 απάντηση της σε μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου να «θέσει σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης την τροποποίηση της οδηγίας 2001/110/ΕΚ για το μέλι στην κατεύθυνση να αντικατασταθεί στην επισήμανση ο χαρακτηρισμός «μείγμα μελιών Ε.Ε. και εκτός Ε.Ε.» με την ένδειξη της χώρας ή των χωρών από τις οποίες προέρχεται το μέλι που χρησιμοποιήθηκε στο τελικό προϊόν, με συγκεκριμένα ποσοστά ανά χώρα» και, αν όχι, γιατί;
16. Πόσες αποζημιώσεις έχουν χορηγηθεί ανά έτος από το 2019 και μετά σε μελισσοκόμους από τον ΕΛΓΑ βάσει του σχετικού κανονισμού ασφάλισης, για ποια φαινόμενα και ποιος ήταν ο μέσος χρόνος από την αιτία της αποζημίωσης έως την εξόφληση τους;

Ερωτώνται οι κ. Υπουργοί Δικαιοσύνης και Πολιτικής Προστασίας:

17. Πόσες διώξεις έχουν πραγματοποιηθεί και πόσες καταδίκες έχουν καταγραφεί έως σήμερα για την παραβίαση των ειδικών ποινικών αδικημάτων του ν.4691/2020 που αφορούσαν την εμπορία μελιού;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος

Χριστίνα Σταρακά